

Didaktisk afdækningsskema (kapitel 8)

	Dysleksivenligt element	Praksis på 3 niveauer
1	Jeg er lydhør og løbende i <i>dialog</i> med eleverne om deres læring og om min undervisning.	Niveau 1 Jeg spørger tit eleverne, om de har forstået opgaven, og/eller hvad jeg har sagt. Hvis ingen siger, at de ikke har forstået, går jeg som regel ud fra, at opgaven/gennemgangen er forstået. Jeg regner som udgangspunkt med, at eleverne selv kommer til mig, hvis der er noget, de ønsker anderledes i min undervisning.
		Niveau 2 Jeg spørger næsten altid, om eleverne har forstået opgaven, og/eller hvad jeg har sagt. Desuden går jeg som regel ned til enkeltelever for at sikre mig, at de rent faktisk har forstået opgaven/gennemgangen. Somme tider taler jeg med enkeltelever om, hvordan <i>jeg</i> synes, det går i timerne og med deres læring/deltagelse.
		Niveau 3 Jeg forsøger altid at inddrage den lektiologiske grundmodels fem faktorer i min dialog og forståelse af eleverne. I dialogen med eleverne, spørger og lytter jeg til <i>deres</i> ønsker og behov. Og jeg forsøger at være nysgerrig og lydhør over for elevernes ræsonnementer og (måske skjulte) ambivalens og motivation for at lære og deltage.
2	Jeg sørger for, at elevernes tekster, bøger og opgaver er <i>digitalt tilgængelige</i> , inden undervisningen begynder.	Niveau 1 Jeg regner som udgangspunkt med, at eleverne selv sørger for, at deres tekster, materialer og bøger er digitalt tilgængelige. Og jeg tænker sjældent, at det er min opgave at sørge for det.
		Niveau 2 Jeg sørger for, at længere tekster og fagbøger er digitalt tilgængelige. Men engangsmaterialer og/eller opgaver får eleverne ofte kun på papir.
		Niveau 3 Jeg sørger for, at alle typer tekster og opgaver er digitalt tilgængelige, inden undervisningen går i gang. Hvis dette enkelte gange ikke kan lade sig gøre, aftaler jeg med eleverne, hvordan de for eksempel selv kan scanne teksten.

	Dysleksivenligt element	Praksis på 3 niveauer
3	Jeg sørger for, at elever med dysleksi har mulighed for at <i>benytte LST</i> ved alle aktiviteter, der indebærer læsning eller skrivning.	Niveau 1 Jeg regner med, at eleverne selv sørger for at bruge deres LST, og det er sjældent, at jeg minder dem om at bruge den. Hvis eleverne spørger om hjælp med LST, kan jeg godt have svært ved at hjælpe dem. Niveau 2 Jeg minder ofte eleverne om at bruge LST, men det er sjældent, at jeg anbefaler konkrete funktioner eller strategier. Hvis eleverne spørger om hjælp med LST, så kan jeg ofte hjælpe dem. Niveau 3 Jeg opfordrer ofte eleverne til at bruge konkrete LST-funktioner og strategier. Og jeg demonstrerer selv, hvordan LST kan bruges. Jeg sørger for, at der er tid nok til opgaverne, da brug af LST ofte tager ekstra tid.
4	Min undervisning er <i>struktureret og varieret</i> . Og jeg giver eleverne <i>overblik</i> over undervisningens delelementer, formål og metoder.	Niveau 1 Jeg indleder som regel undervisningen med mundtligt at fortælle: <i>Hvad vi skal lave</i>. Jeg fokuserer mest på, hvad eleverne skal lave og lære i undervisningen, og jeg lægger ikke så meget vægt på variation af aktiviteter og metoder. Niveau 2 Jeg indleder som regel undervisningen med en kort mundtlig og skriftlig plan for: <i>Hvad vi skal lave</i>. Og somme tider også: <i>Hvordan og hvor længe</i>. Jeg sørger ofte for at variere undervisningen med aktiviteter, hvor eleverne skal læse, skrive, lytte og tale. Niveau 3 Jeg indleder som regel undervisningen med en mundtlig og skriftlig plan for: <i>Hvad vi skal lave. Hvordan vi skal vi lave det. Hvor længe vi skal lave det. Hvorfor vi skal vi lave det. Hvordan vi inddrager LST</i>. Jeg sørger for at variere undervisningen med korte, præcise aktiviteter, hvor eleverne veksler mellem at lytte, tænke, tale, læse, skrive og gøre.
5	Jeg sørger for, at eleverne får mulighed for at <i>tænke</i> , inden de skal <i>tale</i> .	Niveau 1 Når jeg har stillet et spørgsmål, beder jeg ofte om svar fra én af de elever, der først rækker hånden op. Andre gange spørger jeg bevidst en elev, der ikke har hånden oppe. Jeg giver sjældent eleverne tid til at tale sammen i par eller små grupper, inden vi taler sammen på klassen. Niveau 2 Jeg giver ofte eleverne lidt tænketid, når jeg har stillet et spørgsmål. Men det er sjældent, at jeg lader dem tale sammen i par eller små grupper, inden vi taler sammen på klassen. Niveau 3 Jeg giver næsten altid eleverne tid til at tænke ved for eksempel at vente 10 sekunder, fra jeg spørger om noget, til jeg beder en elev svare. Jeg lader eleverne tænke selv og derefter tale sammen i par, før vi taler om det på klassen.

	Dysleksivenligt element	Praksis på 3 niveauer
6	Jeg <i>modellerer</i> nye, centrale aktiviteter, metoder og strategier for eleverne.	Niveau 1 Jeg fortæller og forklarer eleverne om nye metoder og aktiviteter, og om hvordan jeg gerne vil have, at de skal læse en tekst og løse en opgave. Jeg regner med, at eleverne kan bruge mine forklaringer, når de for eksempel selv skal løse opgaver og læse tekster.
		Niveau 2 Jeg fortæller om, og giver eksempler på, hvordan jeg gerne vil have, at eleverne for eksempel skal læse en tekst og løse en opgave. Somme tider fortæller jeg om, hvordan jeg selv ville gøre, men det er sjældent, at jeg viser og tænker højt om, hvordan jeg konkret gør det.
		Niveau 3 Når eleverne skal lære nye, vigtige metoder og strategier, så læser jeg selv dele af teksten/opgaven højt for eleverne, mens jeg tænker højt for dem om de strategier, <i>jeg</i> bruger, og de overvejelser, jeg gør mig undervejs. Bagefter beder jeg eleverne om at imitere mine strategier.
7	Jeg <i>guider elevernes læsning</i> , så de ikke er i tvivl om, hvordan de skal læse tekster, og hvad teksterne skal bruges til.	Niveau 1 Jeg lader ofte eleverne læse tekster, uden at jeg på forhånd har fortalt, hvorfor og hvordan teksten skal læses. Når eleverne <i>har</i> læst teksten, arbejder vi med tekstens formål og indhold.
		Niveau 2 Jeg bruger tit tid på at tale med eleverne om, hvad de ved om tekstens emne/indhold, inden de skal læse selve teksten. Jeg fortæller ofte eleverne, hvad de skal lægge særligt mærke til ved teksten, og hvad de skal tage noter om. Men det er ikke så tit, jeg på forhånd guider dem til, hvordan teksten specifikt skal læses og bearbejdes.
		Niveau 3 Inden eleverne skal læse en tekst, sørger jeg både mundtligt og skriftligt for, at de er klar over: Hvad de skal kunne/vide, når de har læst teksten. Hvad de allerede ved, og hvad de har brug for at vide, for at kunne forstå teksten. Hvordan de <i>læseteknisk</i> skal gå til teksten, og hvordan de skal bearbejde og fastholde deres <i>forståelse</i> .

	Dysleksivenligt element	Praksis på 3 niveauer
8	Jeg guider elevernes skrivning, så de ikke er i tvivl om, hvordan de skal skrive tekster, og hvad de skal skrive.	Niveau 1 Jeg fortæller eleverne om væsentlige formelle og indholdsmæssige krav til teksten. Jeg benytter og inddrager sjældent skriveskabeloner eller grafiske modeller, når eleverne skal tage noter og skrive tekster. Niveau 2 Jeg bruger tit tid på at tale med eleverne om, hvad de ved om emnet/indholdet, inden de skal skrive selve teksten. Og jeg fortæller og viser ofte, hvad de skal være særligt opmærksomme på vedrørende tekstens form. Men det er ikke så tit, jeg på forhånd guider eleverne i, hvordan teksten specifikt skal forberedes og skrives. Jeg opfordrer ofte eleverne til at bruge forskellige grafiske modeller og/eller skriveskabeloner, når de skal tage noter og skrive tekster. Men jeg underviser dem ikke direkte i, hvordan de skal bruge skabelonerne/modellerne. Niveau 3 Inden eleverne skal skrive en tekst, sørger jeg for, at vi i fællesskab har arbejdet med: Hvad de ved om det, de skal skrive om. Fælles undersøgelse af modeltekst vedrørende form, indhold og sprog. Hvad, hvordan og hvorfor teksten skal skrives. Jeg inddrager meget ofte skriveskabeloner og grafiske modeller i undervisningen, når eleverne skal tage noter og skrive tekster. Og jeg underviser eleverne direkte i, hvordan skabelonerne skal bruges.